

Vaše značka:
Ze dne:
Naše značka: OP - 2200595 /RPP/SPI/02/22/ 37

Vyřizuje: Mgr. Jan Lasák
Tel.: 59 740 1570
IS DS: f7mdrpg
E-mail:

Datum: 21. 01. 2022

Odpověď na žádost o poskytnutí informace

Dopravní podnik Ostrava a.s., IČO 61974757, sídlem Poděbradova 494/2, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava (dále také „DPO“), obdržel dne 6. 1. 2022 Vaši žádost o poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“).

ŽÁDOST:

Tímto si dovoluujeme požádat Dopravní podnik Ostrava a.s., se sídlem Poděbradova 494/2, 70200 Ostrava, IČO: 61974757, jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „povinný subjekt“), o poskytnutí následujících informací:

- 1. Týkaly se právní služby, které si povinný subjekt objednal od společnosti MT Legal s.r.o., advokátní kancelář, objednávkou č. DOD20212090 ze dne 24. 9. 2021 (viz Registr smluv), vypracování stanoviska k možnosti uzavření dohody o narovnání ve věci sporu hrozícího ze Smlouvy o dílo č. DOD20191790, SML-08/2020 ze dne 17. 8. 2020?*
- 2. Kdo na straně povinného subjektu rozhodl o potřebě zadat tyto právní služby a čím byl tento výdaj odůvodněn?*
- 3. Kdy byly právní služby povinnému subjektu poskytnuty a předány výstupy z nich?*
- 4. Jaká byla celková cena právních služeb fakturovaných dodavatelem podle této objednávky povinnému subjektu (prosíme o kopii daňového dokladu)?*
- 5. Poskytněte nám prosím úplné znění předmětného právního stanoviska a jakýchkoli dalších písemných výstupů z poskytnutých služeb.*

Požadované informace prosím poskytněte v elektronické podobě.

ODPOVĚĎ:

Ad 1. Právní služby (konzultace a právní podpora) poskytnuté na základě objednávky č. DOD20212090 ze dne 24. 9. 2021 se týkaly právní podpory a konzultací k projektu „Kamery ve vozidlech“, tedy i právních otázek souvisejících se smluvním vztahem založeným smlouvou o dílo č. DOD20191790, SML-08/2020 ze dne 17. 8. 2020, vč. otázek, které se týkaly případného uzavření dohody o narovnání.

Ad 2. Požadavek na zadání právních služeb vzešel od vedení DPO. Odůvodnění nemůže být poskytnuto. Vizte prosím rozhodnutí o částečném odmítnutí níže.

Ad 3. Právní služby DPO byly poskytovány v období od 24. 9. 2021 do listopadu 2021.

Ad 4. Cena právních služeb fakturovaných dodavatelem byla fakturována v souladu s objednávkou č. DOD20212090. Hranice stanovená objednávkou č. DOD20212090 na částku 99.000,- Kč bez DPH byla dodržena. Kopii požadovaného daňového dokladu zasíláme přílohou.

Ad 5. Předmětné právní stanovisko nemůže být poskytnuto. Vizte prosím rozhodnutí o částečném odmítnutí níže.

R O Z H O D N U T Í

sp. zn.:OP-2200595/SPI/02/22

Dopravní podnik Ostrava a.s., IČO 61974757, sídlem Poděbradova 494/2, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava (dále jen „DPO“), příslušný dle ust. § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím rozhodl podle ust. § 15 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím takto:

Žádost o poskytnutí informací podaná XXX, IČO: XXX, XXX (dále jen „žadatel“), podle zákona o svobodném přístupu k informacím, doručena DPO dne 6. 1. 2022, se podle ust. § 2 odst. 4 a § 15 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím **č á s t e č n ě o d m í t á**, neboť požadovaná informace se vztahuje k dotazu na názor povinného subjektu a rovněž se ze strany žadatele jedná o zneužití práva na informace, přičemž poskytnutím požadovaných informací by byly rovněž porušeny jiné právní předpisy.

Odůvodnění:

Žadatel ve své žádosti o informace doručené DPO dne 6. 1. 2022 žádá v otázce pod bodem č. 2 zdůvodnění výdajů na právní služby, které si DPO objednal.

DPO konstatuje, že dotaz vztahující se k vysvětlení vlastního konání povinného subjektu, resp. odůvodnění proč jednal, tak jak jednal, je odbornou literaturou¹ posuzován, jako dotaz na názor ve smyslu ust. § 2 odst. 4 zákona. V této oblasti dotazů na názor nedopadá na DPO povinnosti poskytovat informace ve smyslu zákona, když je zákon sám v ust. § 2 odst. 4 explicitně vylučuje.

DPO proto žádost ve výše uvedeném dílčím bodě odmítl.

Žadatel se dotazem uvedeným v bodě č. 5 domáhá poskytnutí právního stanoviska, jež bylo výstupem z poskytnutých právních služeb. DPO v obecné rovině shledává svou zákonnou povinnost stanoviska či zpracované právní rozborů poskytovat, nicméně v konkrétním případě založeném výše uvedenou žádostí o informace nemůže stanovisko žadateli poskytnout.

Podle ust. § 11 odst. 1 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím je možné omezit poskytnutí informace, pokud se vztahuje výlučně k vnitřním pokynům (a personálním předpisům) povinného subjektu, tj. DPO. Vnitřní pokyny je přitom nutné chápat jako akty individuální povahy řešící určitou situaci *ad hoc*, jedná se tedy o pokyny ve vazbě na určitou konkrétní záležitost. Výlučný vztah požadované informace

¹ [Odůvodňování postupů či zaujatých stanovisek] Další typovou skupinou žádostí, které lze podřadit pod dotaz na názor, jsou žádosti požadující „(do)vysvětlení“ postupů či stanovisek povinných subjektů. Takové žádosti jsou často podávány jako vyjádření nespokojenosti s jinou aktivitou povinného subjektu, typicky žádost o sdělení, z jakého důvodu povinný subjekt vydal konkrétní rozhodnutí.

(FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. § 2 [Povinnost poskytovat informace]. In: FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš, JIROVEC, Tomáš. Zákon o svobodném přístupu k informacím. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 78.)

k vnitřnímu pokynu pak znamená, že daná informace je výhradně interní záležitostí povinného subjektu, přičemž požadované právní stanovisko (resp. manažerské shrnutí) k právním otázkám v konkrétní věci zpracované na základě pokynu vedení DPO obsahuje právě informace, které se vztahují výlučně k vnitřním pokynům v dané věci a z níže uvedených legitimních důvodů DPO tyto informace žadateli nemůže poskytnout.

Žadatelem o informace je zároveň právní zástupce osoby, s níž je DPO v hrozícím soukromoprávním sporu (ze smlouvy o dílo, uzavřené mezi DPO a Ing. Ivo Herman, CSc., IČO: 42588022 a společností MASTER IT Technologies, a.s., IČO: 27851931, dne 17. 8. 2020), jak je uvedeno v samotném textu žádosti. Požadované právní stanovisko obsahuje právní hodnocení a informace, které se bezprostředně vztahují k předmětnému hrozícímu sporu. Poskytnutím požadovaného stanoviska žadateli může být povinnému subjektu způsobena škoda, resp. poskytnutí může vést ke způsobení škody, přičemž takovýto postup by byl v rozporu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen „zákon o obcích“), kdy zejména dle ust. § 38 je obec (vč. obecní společnosti, kterou je DPO) povinna využívat majetek účelně a hospodárně, je povinna pečovat o jeho zachování a rozvoj a chránit jej před neoprávněnými zásahy. Rovněž členové statutárního orgánu DPO jsou povinni jednat s péčí řádného hospodáře v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále jen „zákon o obchodních korporacích“) a zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), a proto žádosti o poskytnutí předmětného stanoviska nemůže být vyhověno.

Ustanovení § 8 občanského zákoníku dále obsahuje také explicitní zákaz zneužití práva. Za zneužití se tak nepovažuje samotný výkon práva, ale je výkonem práva pouze zdánlivým. Sankcí za zneužití práva je odmítnutí právní ochrany zdánlivého výkonu práva. Přestože institut zneužití práva je tradičně spjat se soukromým právem, je dnes již zakořeněn i v právu veřejném jako obecný princip². Skutečnost, že zákaz zneužití práva není v určitých oblastech práva explicitně vyjádřen, nelze chápat jako neaplikovatelnost zásady. Ústavní soud dovodil, že přestože konkrétní norma s pojmem zneužití práva nepracuje, neznamená to, že „by v této oblasti ke zneužívání práva či jeho obcházení docházet nemohlo, resp. že by chování, jež vykazuje znaky zneužití práva, nemohlo být za takové označeno, a vyvozovány odtud i adekvátní právní důsledky.“³ DPO jakožto povinný subjekt je proto v případě konkrétní žádosti o poskytnutí informace oprávněn, zjistí-li, že osoba vykonávající své právo na informace jej dle konkrétních okolností dané žádosti zneužívá, takovou žádost odmítnout⁴. Jak uvádí Ústavní soud ve svém nálezu, „na jedné straně je třeba garantovat široký přístup k informacím týkajícím se výkonu působnosti povinných subjektů, aby nebyl ohrožen smysl a účel právní úpravy svobodného přístupu k informacím, současně je však třeba reagovat i na případy nepřiměřených požadavků či dokonce zneužití zákona k získání neoprávněné výhody, v krajním případě k nepřipustnému zásahu do práv jiných osob“⁵.

DPO považuje požadavek na poskytnutí předmětného právního stanoviska za zneužití práva na informace. V souladu s obecně přijímanou právní teorií zneužití práva nemá povahu výkonu práva a na žadatele, který se formálně dovolává práva na informace, lze pohlížet jako na osobu, které dané právo nesvědčí. Zneužití práva je faktickým důvodem vedoucím k odmítnutí poskytnutí informace. V odborné rovině „zneužitím práva je situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené. O chování toliko zdánlivě dovolené jde z toho důvodu, že objektivní právo nezná chování zároveň dovolené a zároveň nedovolené; vzhledem k tomu, že ze zásady *lex specialis derogat legi generali* vyplývá, že zákaz

² Např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2010, č.j. 1 As 70/2008-74

³ Nález Ústavního soudu ze dne 31. 10. 2007, sp. zn. III. ÚS 374/06

⁴ Viz rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu, např. rozhodnutí ze dne 25. 6. 2014, č.j. 6 As 68/2014-21

⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 21. 3. 2017, sp. zn. IV.ÚS 3208/16

*zneužití práva je silnější, než dovození dané právem, není takové chování výkonem práva, ale protiprávním jednáním.*⁶

Zákaz zneužití práva je ovšem ultima ratio a jeho uplatňování se děje za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými právními principy, zejména principem právní jistoty. Zákaz zneužití práva je tedy výjimkou z pravidla. Odepřít informaci pro zneužití práva lze jedině, když jsou zjištěny a doloženy konkrétní skutkové okolnosti, z nichž vyplývá, že žadatel fakticky sleduje jiný zájem, než je kontrola hospodaření s veřejnými prostředky.⁷

Zneužití práva na informace ze strany žadatele DPO vymezil na základě subjektivních a objektivních kritérií. Objektivní prvek spatřuje v hodnocení smyslu a účelu právní normy, podle které podanou žádostí hrozí zneužití, zatímco subjektivní kritérium zneužití směřuje k hodnocení motivace žadatele. Obě složky musí být naplněny současně.

Žadatel ve své žádosti nijak nesleduje účel zákona (tedy zejména kontrolu výkonu veřejné moci) nebo smysl ústavně zakotveného práva na informace, když nereflektuje aspekt veřejné kontroly výkonu státní moci, eventuálně hospodaření DPO jako veřejné instituce s veřejnými prostředky, jejichž je příjemcem. Z pohledu žadatele se tedy nejedná o legitimní sběr informací, který by sledoval veřejný zájem. V žadatelem podané žádosti se jedná o přesný opak, tj. ryze soukromý zájem. Právě osobní zainteresovanost žadatele, tj. jeho požadavek na právní stanovisko, které je mj. právním rozbohem potenciálního soukromoprávního sporu s DPO, prokazuje, že účelem podání žádosti je ryze jeho osobní zájem, resp. zájem jeho klienta, který nemá jakýkoliv přesah do zájmu veřejného, čímž je popírán smysl a účel práva na svobodný přístup k informacím. Žadatel v žádosti a ani nikdy v minulosti neuvedl, že by z poskytnutých informací vytvořil jakýkoliv výstup, kterým by realizoval kontrolu způsobu hospodaření DPO jako povinného subjektu dle zákona.

Subjektivní kritérium zneužití je možno spatřovat v motivaci žadatele. Žadatel jako právní zástupce osoby, s níž hrozí potenciální soukromoprávní spor, se již v rámci jednání a komunikace, vážící se k výše uvedené smlouvě o dílo, domáhal zaslání předmětného právního stanoviska, přičemž mu nebylo vyhověno.

Motivaci žadatele lze vnímat i v návaznosti na povahu požadovaného dokumentu, kdy se jedná o klíčové informace, které má DPO jako potenciální účastník řízení ve své dispozici a o něž se opírá v rámci potenciální litigační strategie. Žadatel se aplikací zákona o svobodném přístupu k informacím snaží zvrátit rovnováhu stran v rámci soukromoprávního vztahu či případného sporného řízení a zlepšit tak svou pozici účastníka řízení na úkor DPO, čímž dochází ke zjevnému zneužití zákona k získání neoprávněné výhody (neboť v případě sporu se soukromoprávním subjektem by touto možností nedisponoval), jakož i k nepřipustnému zásahu do práv DPO a k hrozcíci újmě. DPO jako opačná strana (ať už soukromoprávního vztahu nebo soudního sporu) žádný takový nástroj vůči žadateli nemá, a proto by rovnost účastníků občanského soudního řízení ve smyslu ust. § 18 odst. 1 věta první zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, nebyla zaručena. Je proto nepřipustné, aby DPO, jakožto strana hrozcíciho soudního sporu, byla tímto zjevným zneužitím práva na informace poškozována a aby byla tímto či jakýmkoli jiným způsobem žadatelem získána neoprávněná výhoda a/nebo narušena rovnost stran jakožto účastníků hrozcíciho soudního sporu.

Poskytnutí informace totiž lze odmítnout nejen z důvodů právních, jež jsou taxativně vyjmenovány v ust. § 7 – 11 zákona o svobodném přístupu k informacím, nýbrž i z důvodů faktických, které v zákoně z pochopitelných důvodů v zákoně vyjmenovány nejsou. Zprávu o tom, že informaci nelze poskytnout z faktických příčin, je ovšem nutno vnímat jako odmítnutí žádosti.⁸

⁶ Knapp, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 184–185

⁷ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č.j. 7 As 101/2011-66

⁸ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2008, č.j. 2 As 71/2007-56

V návaznosti na výše uvedené je navíc zřejmé, že při provedení tzv. testu proporcionality dle nálezu Ústavního soudu⁹, který vychází z rozsudku velkého senátu ESLP¹⁰, nejsou naplněna jeho kritéria (která musí být naplněna kumulativně), neboť ačkoli požadované informace existují a jsou dostupné, účelem jejich vyžádání není přispět k diskusi o věcech veřejného zájmu, informace samotné se netýkají veřejného zájmu a žadatel ani neplní úkoly či poslání dozoru veřejnosti či roli tzv. „společenského hlídacího psa“, protože jeho zájem na získání informací je ryze osobní (soukromý). I v případě, že by osobní zainteresovanost žadatele, resp. jeho klienta, nedosahovala míry a intenzity zneužití práva, jedná se, zejména s ohledem na účel vyžadovaných informací a jejich povahu, o důvod pro odmítnutí této žádosti žadatele, přičemž odmítnutí poskytnutí informace v tomto případě není, ze strany DPO jakožto povinného subjektu dle zákona o svobodném přístupu k informacím, porušením povinnosti poskytovat přiměřeným způsobem informace o své činnosti ve smyslu usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Jak vyplývá také z dalšího rozhodnutí Ústavního soudu, „nelze přijmout výklad, že na základě žádosti o informace, kterou postačí podat i ústně a nemusí být nijak odůvodněna, mají povinné subjekty vždy a za všech okolností zpřístupnit veškeré materiály bez ohledu na případnou ochranu autorským právem. To by znamenalo přímé popření § 11 odst. 2 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím a v řadě případů i zásah do práv k výsledkům tvůrčí duševní činnosti podle čl. 34 odst. 1 Listiny. Naznačeným přístupem by mohly být znehodnoceny výsledky náročných a nákladných tvůrčích procesů, např. rozsáhlých analýz, tematických studií či architektonických projektů. Nelze se přitom spolehnout na následnou kontrolu, tedy že žadatel s poskytnutými informacemi naloží zodpovědně a při vědomí požadavků autorského zákona; uvedené řešení by mohlo ve svém důsledku ohrozit spolupráci třetích osob - nositelů autorských práv - s orgány veřejné moci“.¹¹ S ohledem na ust. § 11 odst. 2 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím, jakož i s ohledem na výše citované závěry Ústavního soudu, tak není ani z pohledu autorského práva přípustné, aby požadované právní stanovisko bylo žadateli poskytnuto. Pro úplnost uvádíme, že součástí smlouvy o poskytování právních služeb nebylo ani licenční ujednání ve smyslu ust. § 61 odst. 1 autorského zákona a DPO tak (i z tohoto důvodu) není oprávněn právní stanovisko (dílo) dále poskytovat.

Rovněž z pohledu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „zákon o zadávání veřejných zakázek“), zejména ust. § 218, DPO jakožto zadavatel nemusí uveřejnit informaci, pokud by její uveřejnění znamenalo mj. porušení jiného právního předpisu nebo by bylo v rozporu s veřejným zájmem, nebo by mohlo ovlivnit hospodářskou soutěž. Zejména ovlivnění (ohrožení) hospodářské soutěže (z hlediska předchozí zadávané zakázky a/nebo z pohledu jiných dodavatelů neúspěšných v řízení, kteří problematický smluvní vztah pravděpodobně sledují) je proto dalším důvodem pro odmítnutí podané žádosti o informace, neboť se mj. jedná o informaci vážící se na možnost aplikace ust. § 222 zákona o zadávání veřejných zakázek, tj. na možnost uzavření dodatku/dohody mezi stranami.

Pro úplnost doplňujeme, že požadované právní stanovisko tvoří komplexní dokument, který obsahuje vzájemně úzce spjaté informace mj. o uvažovaných obchodních záměrech a možné strategii povinného subjektu, kdy každá z nich samostatně i ve vzájemné souvislosti splňuje definiční znaky obchodního tajemství stanovené ust. § 504 občanského zákoníku. S ohledem na ust. § 9 zákona o svobodném přístupu k informacím tak DPO tyto informace žadateli ani z tohoto důvodu nemůže neposkytnout, neboť se jedná o informace, které jsou v době podání žádosti chráněné.

Z výše uvedených důvodů proto DPO žádost o informace podanou žadatelem částečně odmítl.

Závěrem DPO doplňuje, že postup žadatele, který je advokátem osoby, s níž je DPO v hrozícím soukromoprávním sporu (Ing. Ivo Herman, CSc., IČO: 42588022, a společnost MASTER IT Technologies, a.s., IČO: 27851931), není v souladu s advokátními předpisy, zejména pravidly profesionální etiky a

⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1378/16

¹⁰ Ve věci Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku, č. 18030/11, ze dne 8. 11. 2016

¹¹ Nález Ústavního soudu ze dne 21. 3. 2017, sp. zn. IV. ÚS 3208/16

pravidly soutěže advokátů, když se žadatel, prostřednictvím podání žádosti o informace, snaží získat přístup k právnímu názoru a výsledkům činnosti svého kolegy, který je v konkurenčním postavení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat, a to v souladu s ust. § 16 zákona o svobodném přístupu k informacím. Odvolání se podává u povinného subjektu (Dopravní podnik Ostrava a.s.) ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. O odvolání pak rozhoduje Úřad pro ochranu osobních údajů, dle ust. § 20 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Mgr. Jan Lasák
vedoucí oddělení právní podpora